

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย

กรณีศึกษา : พระราชวังบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

THE ANALYSIS OF FACTORS INFLUENCING TOURIST BEHAVIORS OF THAI
TOURISTS : A CASE STUDY OF BANG PA – IN PALACE,
PHRANAKHON SI AYUTTHAYA PROVINCE.

อัจฉรา หล่อตระกูล *

Achara Lortrakul

Received: July 03 , 2019

Revised: July 25, 2019

Accepted: September 19, 2019

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย และ 2) ศึกษาความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 450 คน ซึ่งเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่มาเที่ยว พระราชวังบางปะอิน และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนาและสถิติอนุมานผลการวิจัย โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า 1) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยว โดยภาพรวมเห็นด้วยในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากในทุกด้าน 2) การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของตัวบ่งชี้ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย พบว่า ตัวบ่งชี้ที่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยวทุกตัวบ่งชี้มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ ตัวแปรมีความสัมพันธ์กันสามารถนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบได้ ข้อมูลเหมาะสมที่จะทำการวิเคราะห์องค์ประกอบดีมาก ผลการทดสอบความสอดคล้องของโมเดลเชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย พบว่าโมเดลมีความ

* Assistant Professor of International Business, Faculty of Management Science
Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University.

สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผลการพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยวคือ ปัจจัยคุณลักษณะของนักท่องเที่ยวด้านถิ่นที่อยู่ รองลงมาคือตัวแปรด้านอาชีพ ด้านรายได้ ตัวแปรปัจจัยในการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวด้านการต้อนรับ ด้านแรงจูงใจ ด้านการเข้าถึง ด้านเพศ ด้านสิ่งดึงดูดใจ และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ตามลำดับ

คำสำคัญ : ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวชาวไทย พระราชวังบางปะอิน

ABSTRACT

This research has objectives, 1) to study the level of factors influencing tourist behaviors of Thai tourists, and 2) to study the causal structural relationship of factors influencing tourist behaviors of Thai tourists. The methodology of this research was quantitative method. By collecting data with questionnaires from a sample of 450 Thai tourists and analyzed data by using descriptive and inferential statistics. The research findings were as follows:- 1) the level of factors influencing tourist behaviors of Thai tourists were at the high level. 2) the confirmatory factor analysis of factors influencing tourist behaviors of Thai tourists indicators found that all indicators had statistical significant relationship. The factors had related each other and could analyze with elements. The analysis resulted in the model was compatible with data. The tourist factors would influence on domicile, occupation, income, hospitality, motivate, accessibility, gender, attractive and amenity respectively.

Keywords: factors influencing tourist behaviors, Thai tourists, Bang Pa – In Palace

1. บทนำ

การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมหนึ่งของมนุษย์ที่เกิดเพื่อตอบสนองความต้องการ การพักผ่อน รวมถึงความอยากรู้อยากเห็นสิ่งต่างๆ ที่แปลกใหม่ทั้งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและเป็นสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งทำให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวจากถิ่นที่อยู่ไปยังสถานที่ต่างๆ ทั้งในระยะทางใกล้และระยะทางไกล ดังนั้นจึงมีการคาดการณ์ว่า การเดินทางท่องเที่ยวจะกลายเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นต่อวิถีชีวิตของคนในปัจจุบัน (Watcharaporn Rayabsri, 2008) ซึ่งจะพบว่า ในปัจจุบันการท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของไทยเป็นอย่างมาก โดยถือ

ว่าเป็นสินค้าบริการประเภทหนึ่ง ที่สามารถทำรายได้ให้กับประเทศอย่างมาก และยังเป็นอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการผลิตในสาขาอื่น ๆ อีกหลายสาขา ทำให้เกิดการจ้างงานและการกระจายรายได้ในภาคเศรษฐกิจเป็นจำนวนมากศาสตร์อีกด้วย ที่เป็นเช่นนี้เพราะการท่องเที่ยวเป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนในท้องถิ่น ช่วยสร้างงาน สร้างรายได้ ทั้งทางตรงและทางอ้อม และยังเป็น โอกาสให้กับคนในชนบทและคนในภาคเกษตรมากยิ่งขึ้น การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมตามชุมชนได้เริ่มแพร่กระจายไปทั่วประเทศ การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่ทำรายได้เป็นเงินตราต่างประเทศให้กับหลายประเทศ ก่อให้เกิดการลงทุนในธุรกิจท่องเที่ยว เพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยว ช่วยสร้างงาน สร้างอาชีพ ให้ประชาชนมีงานมีรายได้เป็นผลให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และช่วยกระจายรายได้สู่ภูมิภาคท้องถิ่นต่าง ๆ

อันเป็นการสร้างความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมให้แก่ประเทศเหล่านั้น นอกจากนี้ยังช่วยส่งเสริมความสัมพันธ์ของมนุษยชาติให้เกิดสันติภาพ และความเข้าใจอันดีระหว่างเจ้าของบ้านกับผู้มาเยือน ด้วยเหตุนี้ประเทศต่าง ๆ จึงพยายามดึงนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศของตน เพื่อให้มีรายได้จากการท่องเที่ยวมากที่สุด องค์การการท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization) คาดการณ์ว่าในปี ค.ศ. 2020 (พ.ศ. 2563) จะมีนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศเดินทางมาท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดด ถึง 1.6 พันล้านคน โดยอยู่แถวเอเชียแปซิฟิกราว 400 ล้านคน ในอาเซียน 160-200 ล้านคน (World Tourism Organization, 2015) ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวโดยรวมสูง เพราะมีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง มีความสวยงามและความหลากหลาย โดยเฉพาะทรัพยากรท่องเที่ยวทางธรรมชาติและทรัพยากรท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม อีกทั้งประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่น รวมทั้งสภาพภูมิอากาศที่เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว ตลอดจนอรรถยาศัยไมตรีของคนไทย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่องและสร้างรายได้ให้กับประเทศอย่างมหาศาล

การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์เป็นรูปแบบหนึ่งของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่น่าสนใจ ทั้งจากกระแสความต้องการของนักท่องเที่ยว หรือการถูกจัดให้เป็นกลุ่มสินค้าการท่องเที่ยวที่สำคัญของประเทศ รวมทั้งนโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยวของภาครัฐที่มุ่งรักษาและพัฒนา

แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โดยมีการสนับสนุนการกำหนดจุดขายที่ชัดเจนและเชื่อมโยงให้เกิดการเกี่ยวพันกันภายใต้แนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืน การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์เป็นการท่องเที่ยวไปยัง

แหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและสังคม รวมถึงสถานที่ที่มีความผูกพันทางจิตใจของชนรุ่นหลัง เพื่อชื่นชมและเรียนรู้ต่อประวัติศาสตร์และโบราณสถานในแหล่งท่องเที่ยวที่นั่น บนพื้นฐานของความรับผิดชอบและมีจิตสำนึกต่อการรักษามรดก การท่องเที่ยวที่เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ชาติไทย มีบทบาทที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งต่อเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เพราะการท่องเที่ยวที่เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ชาติไทย ยังก่อให้เกิดการอนุรักษ์ และการฟื้นฟูมรดกทางวัฒนธรรมได้อีกด้วย ดังนั้นจึงทำให้พระราชวังบางปะอิน กลายเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติทั่วโลก และในปัจจุบันนี้ประเทศไทยยังมีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญทางวัฒนธรรมอีกหลายแห่ง เช่น วัดพระศรีรัตนศาสดาราม พระที่นั่งวิมานเมฆ พระราชวังดุสิต พระราชวังสนามจันทร์ และยังมีสถานที่ท่องเที่ยวอื่น ๆ อีกมากมาย ที่ไม่ได้ยกตัวอย่างให้เห็น นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่มักนิยมมาท่องเที่ยวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพราะมีสถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ให้เที่ยวชมมากมาย และยังมีวัดที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์อีกด้วย (World Tourism Organization, 2015).

พระราชวังบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นสถานที่หนึ่งที่นักท่องเที่ยวทั้งไทยและต่างชาติให้ความสนใจ เป็นพระราชวังบนเกาะกลางน้ำอันงดงามและกว้างขวาง ซึ่งมีประวัติความเป็นมายาวนาน ย้อนไปถึงสมัยอยุธยาตอนกลาง เป็นต้นแบบการปรับตัวให้เข้ากับยุคตะวันตกในรัชกาลที่ 5 ทั้งยังกลายเป็นแหล่งรวมปูชนียสถานสำคัญหลายแห่งตกทอดมาถึงปัจจุบัน ตามพงศาวดารเล่าว่า “พระเจ้าปราสาททองหรือพระศรีสรรเพชญ์ที่ 5” (พ.ศ.2172-2199) ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างพระราชวังแห่งนี้ขึ้นบนเกาะบ้านเลนในลำแม่น้ำเจ้าพระยา อันเนื่องมาจากเรือพระที่นั่งของสมเด็จพระเอกาทศรถ พระราชบิดาของพระเจ้าปราสาททองล่มลงแควเกาะบางปะอิน ครั้งนั้นจึงทรงได้พบหญิงชาวบ้านซึ่งต่อมาทรงเป็นพระราชมารดาของสมเด็จพระเจ้าปราสาททอง ครั้นในพ.ศ.2175 เมื่อเสด็จขึ้นครองราชย์ได้ 2 ปี จึงโปรดเกล้าฯ ให้สร้างวัดที่เกาะบางปะอิน บริเวณบ้านเดิมของพระราชมารดา แล้วพระราชทานนามว่า วัดชุมพลนิกายาราม รวมทั้งขุดสระน้ำสร้างพระราชานิเวศน์ขึ้นกลางเกาะ และสร้างพระที่นั่งองค์หนึ่งริมสระ พระราชทานนามว่า พระที่นั่งไอศวรรย์ทิพยอาสน์ ซึ่งพระราชวังแห่งนี้เป็นที่ประทับเมื่อยามเสด็จประพาสของพระมหากษัตริย์สมัยกรุงศรีอยุธยาเสมอมา กระทั่งเสียกรุงครั้งที่ 2 ใน พ.ศ.2310 บริเวณนี้จึงรกร้างไป กาลต่อมาในรัชกาลที่ 4 และรัชกาลที่ 5 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ทรงทำนุบำรุงและโปรดเกล้าฯ ให้สร้างพระที่นั่งและสิ่งก่อสร้างอีกหลายแห่งขึ้นภายในบริเวณพระราชวังบางปะอิน โดยเฉพาะรัชกาลที่ 5 โปรดประทับที่นี้มาก ด้วยเป็นพระราชวังบนเกาะกลางน้ำอันสงบร่มเย็น และเคยเป็นที่ประทับเมื่อสมเด็จพระบรมราชชนกเสด็จประพาสบางปะอินมาก่อน ยังทรงใช้ที่นี้เป็นที่รับรองพระราชอาคันตุกะและพระราชทานเลี้ยงรับรองอยู่เนืองๆ เนื่องจากบริเวณพระราชวังกว้างขวางมาก และแบ่งเป็น 2 เขต

ใหญ่ๆ คือเขตพระราชฐานชั้นนอก ซึ่งใช้เป็นที่สำหรับออกมหาสมาคมและพระราชพิธีต่างๆ สองคือเขตพระราชฐานชั้นในอันเป็นที่ประทับส่วนพระองค์ ซึ่งส่วนที่เปิดให้ประชาชนทั่วไปเข้าเยี่ยมชมได้คือเขตพระราชฐานชั้นนอก

ในฐานะของผู้ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาและเห็นถึงคุณค่าความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยว โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และมีความสนใจที่จะมีบทบาทในการส่งเสริมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม จึงสนใจที่จะทำการศึกษารวบรวมวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวไทย ผลจากการศึกษาในครั้งนี้จะช่วยส่งเสริมความรู้ทางวิชาการในการพัฒนาการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในแหล่งอื่นอีกด้วย ทั้งยังเป็นประโยชน์ในด้านการจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อสร้างเสริมศักยภาพของการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย

2.2 ศึกษาความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ได้ดำเนินการดังนี้

ตามวัตถุประสงค์ข้อ 1 เพื่อระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย ดำเนินการด้วยการสำรวจข้อมูลจากแบบสอบถามแล้วนำมาวิเคราะห์ด้วยสถิติพื้นฐาน

ตามวัตถุประสงค์ข้อ 2 ศึกษาความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยด้วยการสำรวจข้อมูลและใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เข้ามาเที่ยวชมภายในบริเวณพื้นที่พระราชวังบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

กลุ่มตัวอย่าง การกำหนดกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เข้ามาเที่ยวชมภายในบริเวณพื้นที่พระราชวังบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 450 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาปัจจัยด้านการท่องเที่ยว คือ

1. ปัจจัยในการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว ประกอบด้วยตัวแปร เชิงประจักษ์ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) สิ่งดึงดูดใจ 2) สิ่งอำนวยความสะดวก 3) การเข้าถึง 4) การต้อนรับ
2. ปัจจัยคุณลักษณะของนักท่องเที่ยว ประกอบด้วยตัวแปร เชิงประจักษ์ 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) เพศ 2) อาชีพ 3) รายได้ 4) ถิ่นที่อยู่ 5) แรงจูงใจ

เครื่องมือสำหรับการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยแบบสอบถาม

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือสำหรับการวิจัย

ขั้นตอนการสร้างและการพัฒนาเครื่องมือ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเอง โดยมีขั้นตอนการสร้างคือ ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์เนื้อหาของตัวแปรที่ต้องการศึกษา เอกสารตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตัวแปรข้อมูลทั่วไปได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพรายได้ ต่อเดือน ถิ่นที่อยู่อาศัย การเดินทางมาพระราชวังบางปะอิน ความถี่ในการเดินทาง เหตุผลในการเดินทาง ชื่อเสียงของพระราชวังบางปะอิน

2. แบบสอบถามระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย

- 2.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย

- 2.2 กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถามตามกรอบที่ได้ศึกษาจากข้อที่ 1)

- 2.3 สร้างแบบสอบถามตามวิธีการสร้างแบบสอบถาม โดยมีการประมาณค่า 5 ระดับ มีเนื้อหาสาระครอบคลุมปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย

- 2.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านตรวจสอบเชิงเนื้อหาความถูกต้องในพฤติกรรมที่ต้องการวัด ก่อนนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายปรากฏว่ามีค่า IOC (Index of objective Congruence) ที่ 0.67 ถึง 1.00 โดยใช้สูตร IOC Somnuk Phattiyathani. (2003: 167) คัดเลือกข้อที่สอดคล้องและผ่านเกณฑ์ ได้ จำนวน 45 ข้อ

3. นำแบบสอบถามที่หาค่าความเชื่อมั่นแล้วไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

การดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่าง โดยให้ผู้ช่วยวิจัยเป็นผู้แจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาพระราชวังบางปะอิน จำนวน 450 คน

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อผู้วิจัย ได้รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามแล้ว ขั้นตอนต่อมาคือ การนำแบบสอบถามมาตรวจสอบความถูกต้องและนำลงรหัส เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ซึ่งมีค่าสถิติที่ใช้และการดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การแจกแจงความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาโดยนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง
2. ค่าเฉลี่ย (Mean : \bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: S.D.) จากแบบสอบถามในส่วนที่เป็นความคิดเห็น เพื่อวิเคราะห์ระดับความสำคัญ
3. วิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย กับ ข้อมูลความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปลิสเรล

4. สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย พบว่าระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยว โดยภาพรวมเห็นด้วยในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากในทุกด้าน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ปัจจัยในการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่

- สิ่งที่น่าสนใจ เป็นองค์ประกอบพื้นฐานด้านการท่องเที่ยวที่สำคัญ ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ต่อสิ่งที่น่าสนใจ อยู่ในระดับมาก

- สิ่งที่อำนวยความสะดวกเป็นองค์ประกอบพื้นฐานด้านการท่องเที่ยวและเป็นปัจจัยซึ่งเกี่ยวข้องกับประกอบทางธุรกิจ โดยมีการบริการของรัฐอยู่ในบางส่วน ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ต่อสิ่งอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับมาก

- ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวเกี่ยวข้องกับโครงสร้างพื้นฐาน (Infra-structures) ซึ่งการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวนั้นต้องมีความสะดวก ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ต่อการเข้าถึงอยู่ในระดับมาก

- การต้อนรับจัดเป็นองค์ประกอบพื้นฐานด้านการท่องเที่ยวที่สำคัญที่มีผลต่อการ ทำให้นักท่องเที่ยวต้องการเดินทางมาท่องเที่ยวอีก ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ต่อการต้อนรับ อยู่ในระดับมาก

1.2 ปัจจัยคุณลักษณะของนักท่องเที่ยว

- เพศ นักท่องเที่ยว เป็นปัจจัยที่สำคัญ ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ต่อปัจจัยด้านเพศ อยู่ในระดับมาก

- อาชีพ นักท่องเที่ยวในปัจจุบันที่มาท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ประกอบด้วยบุคคลทุกสาขาอาชีพส่วนใหญ่ มีอาชีพที่มั่นคง ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ต่อปัจจัยด้านอาชีพ อยู่ในระดับมาก

- รายได้ รายได้ที่เกี่ยวข้องกับค่าใช้จ่ายสำหรับนักท่องเที่ยว สามารถกำหนดรูปแบบการเดินทางและในส่วนของค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวได้ ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ต่อปัจจัยด้านรายได้ อยู่ในระดับมาก

- ถิ่นที่อยู่ ความสำคัญอย่างยิ่งเพราะถิ่นที่อยู่มีทรัพยากรที่หลากหลาย ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ต่อปัจจัยด้านรายได้ อยู่ในระดับมาก

- แรงจูงใจ เป็นองค์ประกอบหลักสำคัญในการตัดสินใจมาท่องเที่ยว ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ต่อปัจจัยด้านแรงจูงใจในการท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก

2. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของตัวบ่งชี้ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย พบว่า ตัวบ่งชี้ที่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยวทุกตัวบ่งชี้มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญโดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.52 ถึง 0.83 และมีความสัมพันธ์เชิงบวก เมทริกซ์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ไม่เป็นเมทริกซ์เอกลักษณ์ (identity matrix) ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันสามารถนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบได้ ข้อมูลเหมาะสมที่จะทำการวิเคราะห์องค์ประกอบดีมาก ผลการทดสอบความสอดคล้องของโมเดลเชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย พบว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจากผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีวัดความกลมกลืน (GFI) ที่มีค่า 0.78 ค่าดัชนีวัดความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) มีค่าเท่ากับ 0.76 ซึ่งมีค่าเข้าใกล้ 1 และค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของส่วนที่เหลือ (RMR) มีค่าเท่ากับ 0.046 ซึ่งเข้าใกล้ 0 แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับหนึ่งซึ่งเป็นผลการวิเคราะห์โมเดลที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบคุณลักษณะของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการ

ท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยกับตัวแปรสังเกตได้ซึ่งเป็นตัวแปรบ่งชี้ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย พบว่าองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับหนึ่งแสดงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย ค่าน้ำหนักองค์ประกอบทั้ง 45 ตัว มีขนาดตั้งแต่ 0.41 ถึง 1.47 และมีระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ในขณะที่องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองแสดงความสัมพันธ์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย พบว่าค่าน้ำหนักองค์ประกอบทั้งหมด 9 ตัว มีขนาดตั้งแต่ 0.06 ถึง 0.54 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พิจารณาอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมที่ส่งผลต่อตัวแปรพบว่า ตัวแปรทุกตัว ได้รับอิทธิพลทางตรงจากการท่องเที่ยว ไม่มีอิทธิพลทางอ้อม ปัจจัยที่ได้รับอิทธิพลมากที่สุดคือ ปัจจัยคุณลักษณะของนักท่องเที่ยวด้านถิ่นที่อยู่ รองลงมาคือตัวแปรด้านอาชีพ ด้านรายได้ ตัวแปรปัจจัยในการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวด้านการต้อนรับ ด้านแรงจูงใจ ด้านการเข้าถึง ด้านเพศ ด้านสิ่งดึงดูดใจ และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ตามลำดับ

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอยู่ระหว่าง 0.52 ถึง 0.91 โดยตัวแปรทุกคู่มีความสัมพันธ์แบบมีทิศทางเดียวกัน คือมีค่าความสัมพันธ์เป็นบวก จากผลการพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย พบว่า ปัจจัยคุณลักษณะของนักท่องเที่ยวด้านถิ่นที่อยู่อาศัย ได้รับอิทธิพลจากการท่องเที่ยวมากที่สุด รองลงมาคือ ตัวแปรด้านอาชีพ ด้านรายได้ ด้านการต้อนรับ ด้านการจูงใจ ตัวแปรด้านการเข้าถึง ด้านเพศ ด้านสิ่งดึงดูดใจ และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ตามลำดับ

5. อภิปรายผลการวิจัย

5.1 ผลการศึกษาเพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย ผลการศึกษา ที่พบว่า ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยว โดยภาพรวมเห็นด้วยในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Thaya Kittikul. (1997) ที่พบว่า การรักษาคุณภาพของสินค้าทางการท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งจะเป็นหนทางหนึ่งที่สามารถสร้างความเชื่อมั่นและเป็นหลักประกันทางด้านคุณภาพอีกด้วย

5.2 ผลการศึกษาศึกษาความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของตัวบ่งชี้ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย พบว่า ตัวบ่งชี้ในการพัฒนาทุกตัวบ่งชี้มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.52 ถึง 0.83

และมีความสัมพันธ์เชิงบวก เมทริกซ์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ไม่เป็นเมทริกซ์เอกลักษณ์ (identity matrix) ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันสามารถนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบได้ ข้อมูลเหมาะสมที่จะทำการวิเคราะห์องค์ประกอบดีมาก ผลการทดสอบความสอดคล้องของโมเดลเชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย พบว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ทั้งนี้สอดคล้องกับทฤษฎี ปัจจัยที่มีต่อการท่องเที่ยว ทั้งปัจจัยการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว และปัจจัยคุณลักษณะของนักท่องเที่ยว และสอดคล้องกับการศึกษาของ Hansa Mamongkolkuldilok (2008, p.14) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของภาครัฐและชุมชน ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรมในชุมชนแขวงสมเด็จเจ้าพระยา เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรมในชุมชนแขวงสมเด็จเจ้าพระยา ได้แก่ ควรส่งเสริมการสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นให้กับคนในชุมชนมากขึ้น หน่วยงานของภาครัฐควรส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการพัฒนาการท่องเที่ยว

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยครั้งนี้

1. เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย อยู่ในระดับมากในทุกด้าน อาจเพิ่มด้านอื่นๆ เช่น การให้บริการเพิ่มเติมจากภาครัฐ เป็นต้น

2. ในงานวิจัยนี้ได้จัดแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย จึงอาจจัดการประเมินเป็นระยะๆ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้แหล่งท่องเที่ยว พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ต่อไปอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ ภาครัฐได้มีนโยบายส่งเสริมด้านการท่องเที่ยว ประกอบกับมีละครอิงประวัติศาสตร์ที่กล่าวถึงจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จึงอาจใช้โอกาสนี้เป็นการประชาสัมพันธ์เพื่อให้นักท่องเที่ยวจากที่อื่นๆ เข้ามาท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น

6.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำกัดเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยว พระราชวังบางปะอิน ในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่ผู้วิจัยปฏิบัติงานอยู่เนื่องจากมีความสะดวกในการเดินทางเก็บข้อมูลและมีข้อจำกัดด้านระยะเวลาที่กำหนดไว้ 1 ปีเท่านั้น ดังนั้นการอ้างอิงไปสู่ักท่องเที่ยวทั่วประเทศอาจไม่เหมาะสม จึงควรมีการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบผลการวิจัยเช่นนี้ในจังหวัดอื่นๆ

2. การศึกษาครั้งนี้เป็น การศึกษาเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวไทย จึงควรมีการศึกษาในกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติ ที่เป็นแหล่งรายได้สำคัญในการเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย ควรศึกษาให้ครอบคลุมถึงนักท่องเที่ยวต่างชาติด้วย

References

- Hansa Mamongkolkuldilok (2008). *The Participation of Government And Community In Ecotourism Development in The Community Somdet Chao Phraya Subdistrict, Khlong San District, Bangkok*. Thesis, M.Sc. (Tourism Planning and Management for Environmental Conservation). Bangkok: Graduate School Srinakharinwirot University.
- Ministry of Tourism and Sports Ministry of Tourism and Sports. (2005). *Report Domestic tourism statistics for the year 2005*.
- Somnuk Phattiyathani. (2003). *Educational Evaluation*. 4th Printing. Kan Sin: Coordination of Printing.
- Thaya Kittikul. (1997). *Some Factors That are Related to the Decision to Travel Abroad. of Thai People: Case Study of Thai People Who are Going to travel abroad via Immigration Checkpoint Chiang Mai Airport*. (Master of thesis) Business Administration, Chiang Mai University
- Watcharaporn Rayabsri. (2008). *Buddhist Tourism Behavior of Thai Tourists and Foreigners Visiting The Temple In Rattanakosin Island Bangkok*. (Master of thesis). Graduate School: Srinakharinwirot University.
- World Tourism Organization. (2015). Report. <<http://www.unwto.org/publication/unwto-annual-report>> (11 May 2015)